

INSTITUCIONS DE DRET COMUNITARI

Dra. Mar Campins Eritja

Departament de Dret Penal i Criminologia I Dret
Internacional Públic

Universitat de Barcelona

“

“Donat el caràcter i la finalitat exclusivament docent i eminentment il·lustrativa de les explicacions a classe d'aquesta presentació, l'autor s'acull a l'article 32 de la Llei de propietat intel·lectual vigent respecte de l'ús parcial d'obres alienes com ara imatges, gràfics o altre material contingudes en les diferents diapositives”

Composició de la Comissió

- Legitimitat: interès comú i general (art. 17.1 TUE).
- Caràcter supranacional
- Composició (art. 17.5 TUE):
 - Fins 2014: 1 Comissari per EM (28 inclòs el President i l'Alt Representant de la Unió per a Afers Exteriors i Política de Seguretat)
 - A partir de 2014: Dues tercers parts del nombre d'EM, amb un sistema rotatori igualitari (18)
 - Mandat: 5 anys, coincidint amb el mandat del Parlament Europeu

Nomenament de la Comissió (art.17.7 TUE)

- Després de cada elecció del Parlament Europeu i a la vista dels resultats electorals, el Consell Europeu, per majoria qualificada, proposarà la persona candidata a nomenar com a President de la Comissió.
- El Parlament Europeu, per majoria dels membres que el componen aprovarà o no la proposta del Consell Europeu
- El President inicia consultes amb els Govern i el Consell per majoria qualificada i de comú acord amb el President, proposa la resta de membres de la Comissió
- El President i la resta de la Comissió es sotmeten col·legiadament al vot d'aprovació del Parlament Europeu per majoria dels vots emesos
- El President i la resta de la Comissió son formalment nomenats pel Consell Europeu per majoria qualificada
- Presidència: Ursula von der Leyen (des de juliol 2019)

Funcionament de la Comissió

- Sobre la base dels principis de la col·legialitat i l'auto-organització: Igualtat dels membres, deliberació i responsabilitat col·lectiva respecte a les decisions adoptades
- La Presidència marca l'orientació política i decideix l'organització interna (el repartiment de comissaries i les vice-presidències)
- La Presidència pot demanar i obtenir la dimissió dels Comissaris als que ho sol·liciti (han de gaudir també de la seva confiança)

Funcionament de la Comissió

- Comissaria
- Direccions
Generals i Serveis
- Unitats
administratives
- Agències
Executives (Reglament
[Nº 58/2003](#)) : tasques
relacionades amb l'execució de
programes de la UE)

- 32 000 persones (funcionaris de
carrera i treballadors contractats
- Selecció per oposició
- Procedents de tots els EM
- Cost aprox. de l'administració de la
UE pels ciutadans: 15 €/any
- Seu: Brussel·les

Agències de la UE

• Organismes de dret públic amb personalitat jurídica pròpia: [Agencia Comunitaria de Control de la Pesca \(ACCP\)](#), [Agencia de Cooperación de los Reguladores de la Energía \(en preparación\) \(ACER\)](#) , [Agencia de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea \(FRA\)](#), [Agencia Europea de Medicamentos \(EMA\)](#) , [Agencia Europea de Medio Ambiente \(EEA\)](#) , [Agencia Europea de Seguridad Aérea \(EASA\)](#) , [Agencia Europea de Seguridad de las Redes y de la Información \(ENISA\)](#), [Agencia Europea de Seguridad Marítima \(EMSA\)](#) , [Agencia Europea de Sustancias y Preparados Químicos \(ECHA\)](#), [Agencia Europea para la gestión de la cooperación operativa en las fronteras exteriores \(FRONTEX\)](#), [Agencia Europea para la Seguridad y la Salud en el Trabajo \(EU-OSHA\)](#), [Agencia Ferroviaria Europea: por unos ferrocarriles seguros y compatibles \(ERA\)](#) , [Autoridad de Supervisión del GNSS Europeo \(GSA\)](#) , [Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria \(EFSA\)](#) , [Centro de Traducción de los Órganos de la Unión Europea \(CdT\)](#) , [Centro Europeo para el Desarrollo de la Formación Profesional \(Cedefop\)](#) , [Centro europeo para la prevención y el control de las enfermedades \(ECDC\)](#) , [Fundación Europea de Formación \(ETF\)](#) , [Fundación Europea para la Mejora de las Condiciones de Vida y de Trabajo \(EUROFOUND\)](#), [Instituto Europeo de la Igualdad de Género \(EIGE\)](#) , [Observatorio Europeo de las Drogas y las Toxicomanías \(EMCDDA\)](#) , [Oficina Comunitaria de Variedades Vegetales \(CPVO\)](#) , [Oficina de Armonización del Mercado Interior \(Marcas, Dibujos y Modelos\) \(OHIM\)](#)

Competències de la Comissió

- Funcions essencials:
- Promoure l'interès general de la Unió (art. 17.1 TUE).
 - Dret d'iniciativa normativa
 - Atribucions de decisió normativa no legislativa
 - Poders d'execució i gestió
- Actuar com a “guardiana” dels Tractats.
 - Atribucions de control del compliment del dret comunitari

Alt Representant de la Unió per a Afers Exteriors i Política de Seguretat

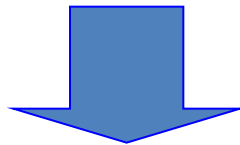
- Nomenat pel Consell Europeu per majoria qualificada amb l'aprovació del President de la Comissió (Josep Borrell, des d'agost 2019)
 - Vicepresident de la Comissió
 - President del Consell d'Afers Exteriors
- Competències: Dirigir la diplomàcia de la UE, coordinar l'acció exterior de la UE dins de la Comissió i dirigir i executar la política exterior i de seguretat comuna dins del Consell
- Està assistit pel nou Servei Europeu d'Acció Exterior (SEAE)

Parlament Europeu

- Legitimitat: Encarna el principi democràtic en l'estructura institucional de la UE
- Evolució:
 - Inicialment, només tenia un caràcter consultiu. Amb les successives reformes ha passat a exercir conjuntament amb el Consell el poder legislatiu i pressupostari.
 - Des 1979 s'elegeix per sufragi universal.
- Poders de codecisió legislativa i de control polític (excepcionals en altres OI)

Composició del Parlament Europeu

- 1952-1979: designació pels Parlaments nacionals.
 - Representació de segon grau
 - Acumulació de doble mandat.
- 1976: Decisió i Acta relativa a l'elecció per sufragi universal

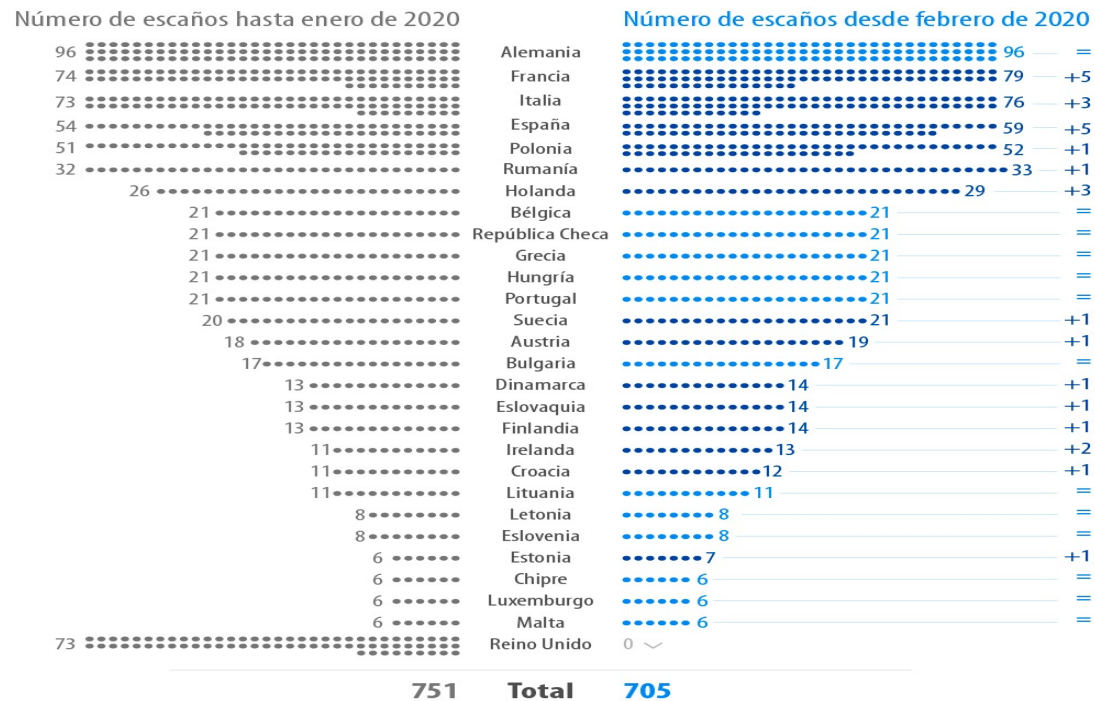

Primeres eleccions: 1979

Representació al Parlament Europeu

Distribución de escaños en el Parlamento Europeo

El número de eurodiputados por país se actualizó tras la salida del Reino Unido de la UE a finales de enero de 2020.

Composició del Parlament Europeu

- Ampliacions EM ampliació del número d'escons problemes de funcionament
- El seu nombre no excedirà de 751 diputats, amb un màxim de 96 i un mínim de 6 per cada Estat (art. 14.1 TUE)
- 1976: 410; 1981: 434; 1985: 518; 2005: 732
- Legislatura 2004-2009: 731 / legislatura 2009-2014 i 2015-2019: 751 / 2019-2023: 702 (705)
- Els Parlamentaris, amb mandat representatiu, són elegits per períodes de cinc anys.

Composició del Parlament Europeu

- Règim electoral:
 - L'elecció es farà d'acord amb un procediment uniforme o d'acord amb els principis comuns a tots els EM (art. 223 TFUE).
 - Tots els ciutadans de la Unió Europea tenen dret a ser electors i elegibles en el seu lloc de residència.
 - Qüestions que es remeten a la legislació electoral nacional (llistes obertes o bloquejades, circumscripcions electorals, mode d'escrutini, etc.), però tots els EM apliquen les mateixes normes democràtiques: dret de sufragi als divuit anys, igualtat entre homes i dones i vot secret.
 - Sentència TJUE 19-12-2019, cas Junqueras: Interpretació article 9 Protocol privilegis i immunitats parlamentaris ¹³

Funcionament del Parlament Europeu

- Presidència:
 - Període de 2 anys i mig renovables
 - Caràcter multinacional de la institució
 - Torns polítics: David Sassoli (des de juliol 2019)
- Mesa:
 - Període de dos anys i mig
 - Composada per President, Vice-presidents, Qüestors
- Comissions Parlamentàries:
 - 20 Comissions parlamentàries
 - + Comissions d'investigació i comissions temporals
- Grups polítics:
 - Mínim de 25 diputats
 - Mínim de una quarta part dels Estats Membres.

Funcionament del Parlament Europeu

- 1. [Grupo del Partido Popular Europeo \(Demócrata-cristianos\)](#)
- 2. [Grupo de la Alianza Progresista de Socialistas y Demócratas en el Parlamento Europeo](#)
- 3. [Grupo de la Alianza de los Demócratas y Liberales por Europa](#)
- 4. [Grupo de los Verdes/Alianza Libre Europea](#)
- 5. [Conservadores y Reformistas Europeos](#)
- 6. [Grupo Confederado de la Izquierda Unitaria Europea/Izquierda Verde Nórdica](#)
- 7. [Europa de la Libertad y de la Democracia](#)
- 8. [No inscritos](#)

Funcionament del Parlament Europeu

Grupo político	Partido(s) político(s)	Posición	Ideología	Escalaños
Grupo del Partido Popular Europeo (Demócrata-Cristianos) (EPP)	Partido Popular Europeo: 178 Movimiento Político Cristiano Europeo: 2 <i>Sin partido europeo: 7</i>	Centroderecha	Conservadurismo liberal Democracia cristiana Neoliberalismo Europeísmo	187/705
Grupo de la Alianza Progresista de Socialistas y Demócratas en el Parlamento Europeo (S&D)	Partido de los Socialistas Europeos: 139 Partido Demócrata Europeo: 2 <i>Sin partido europeo: 5</i>	Centroizquierda	Socialdemocracia Socialismo democrático Progresismo Europeísmo	146/705
Grupo Renovar Europa (RE)	Liberales y Demócratas por Europa (ALDE): 64 Partido Demócrata Europeo: 9 <i>Sin partido europeo: 25</i>	Centro	Liberalismo Socioliberalismo Progresismo Europeísmo	98/705
Grupo Identidad y Democracia (ID)	Partido Identidad y Democracia: 62 <i>Sin partido europeo: 13</i>	Derecha	Populismo de derecha Conservadurismo nacionalista Antiinmigración Euroescepticismo fuerte	75/705
Grupo de Los Verdes / Alianza Libre Europea (Greens/EFA)	Partido Verde Europeo: 52 Partido Pirata Europeo: 4 Alianza Libre Europea: 3 Alianza de la Izquierda Verde Nórdica: 1 Animal Politics EU: 1 Volt Europa: 1 <i>Sin partido europeo: 6</i>	Centroizquierda Izquierda Transversalismo	Ecología política Regionalismo Independentismo Europeísmo	68/705
Grupo de los Conservadores y Reformistas Europeos (ECR)	Conservadores y Reformistas Europeos: 46 Alianza Libre Europea: 3 Movimiento Político Cristiano Europeo: 2 <i>Sin partido europeo: 12</i>	Derecha	Conservadurismo nacionalista Neoliberalismo Populismo de derecha Euroescepticismo moderado	63/705
Grupo de los Conservadores y Reformistas Europeos (ECR)	Conservadores y Reformistas Europeos: 46 Alianza Libre Europea: 3 Movimiento Político Cristiano Europeo: 2 <i>Sin partido europeo: 12</i>	Derecha	Conservadurismo nacionalista Neoliberalismo Populismo de derecha Euroescepticismo moderado	63/705
Grupo Confederal de la Izquierda Unitaria Europea / Izquierda Verde Nórdica (GUE/NGL)	Partido de la Izquierda Europea: 21 Ahora la Gente: 9 Alianza de la Izquierda Verde Nórdica: 3 Animal Politics EU: 1 <i>Sin partido europeo: 5</i>	Izquierda	Socialismo democrático Marxismo Anticapitalismo Euroescepticismo moderado	39/705
No inscritos (NI)	Alianza por la Paz y la Libertad: 1 Alianza Libre Europea: 1 <i>Sin partido europeo: 27</i>	-	-	29/705

Funcionament del Parlament Europeu

- Sistema de votacions:
 - En general, majoria dels vots expressats (art. 231 TFUE).
 - En altres supòsits, majoria absoluta dels diputats que componen el Parlament o altres majories (exp. moció censura, art. 234 TFUE)
- Estatut dels parlamentaris: Estatut dels diputats al Parlament Europeu 2009
 - Fixa les normes i les condicions generals per l'exercici de les funcions dels parlamentaris
- Defensor del Poble
- Seu: Estrasburg, Brussel·les

Competències del Parlament Europeu

- Control polític:
 - Interpel·lacions o preguntes a la Comissió Europea, al Consell o al Banc Central Europeu.
 - Discussió del Informe general anual que presenta la Comissió.
 - Creació de comissions temporals d'investigació.
 - Possibilitat d'aprovar una moció de censura a la Comissió, que haurà de dimitir col·lectivament.
 - Participació en els nomenaments d'altres institucions

Competències del Parlament Europeu

- Funció legislativa: Co-legislador amb el Consell: Procediment legislatiu ordinari (art. 294 TFUE)
- Iniciativa legislativa (limitada) (art. 225 TFUE)
- Funció consultiva (art. 289 TFUE)
- Participació en la conclusió de tractats internacionals (art. 218 TFUE) i en l'adhesió de nous Estats (art. 49 TUE)